

Leave we all this worldly mirth
and follow we this joyful birth

Kerstconcert Kamerkoor Quartna
o.l.v. Arno Kerkhof

zondag 22 december 2013 15:30 uur
Lutherse Kerk, Hondstraat 14, Maastricht

Entree 8 €

programmaboekje

Inleiding

Hartelijk welkom op dit kerstconcert van kamerkoor Quartna onder leiding van Arno Kerkhof.

Dit concert is waarschijnlijk het laatste van Quartna in deze mooie Lutherse kerk. De kerk zal worden verkocht en naar verwachting niet meer voor optredens zoals deze kunnen worden gebruikt. Dit is zeer te betreuren, want het is een ideale en sfeervolle ruimte voor koren van onze grootte en het is inmiddels één van onze huislocaties geworden.

Wat er met het orgel zal gebeuren is onbekend. Onze dirigent en organist zal u in enkele stukken laten horen, hoe mooi het orgel klinkt en tevens zal het harmonium, dat zijn eigendom is, te horen zijn in enkele instrumentale werken en in het Kyrie van Rossini.

Dit kerstconcert biedt een rijke schakering van vocale en instrumentale stukken, van oude en nieuwe muziek, een programma van tegenstellingen, zoals ook Kerstmis een feest is van tegenstellingen. Het zijn donkere tijden, de financiële crisis houdt nog steeds aan en ontslagen worden steeds weer aangekondigd en uitgevoerd. In Syrië houdt het vechten al jaren aan en miljoenen mensen zijn daar ontheemd. Ook elders in de wereld, zoals in de Oekraïne dreigt geweld.

Toch zijn er vele lichtpunten. De nieuwe Paus is een verademing, de westerse wereld sluit een verdrag met Iran en in Nederland kan de regering overeenkomsten sluiten met de oppositie en trekt voorzichtig de huizenmarkt weer aan.

Kerstmis is in deze donkere dagen een feest van verlichting, kijkt u maar naar onze binnenstad, en het begin van het lengen der dagen en de hoop op meer verdraagzaamheid, indachtig Nelson Mandela.

Kamerkoor Quartna hoopt, dat u na afloop kunt zeggen, dat u met dit religieus geïnspireerde programma inspiratie heeft opgedaan om Kerstmis op een mooie manier te vieren.

Programma

(cursief: orgel)

Heinrich Scheidemann (1595-1663)

Christum wir sollen loben schon (2 versus)

Lucas Osiander (1534-1604)

Christum wir sollen loben schon

Hans Leo Hassler (1564-1612)

Angelus ad pastores ait

Gioacchino Rossini (1792-1868)

uit Petite Messe Solennelle:
- Kyrie

Jean-François Dandrieu (1682-1738)

Joseph est bien marié

John Tavener (1944-2013)

The Lamb

Alexandre Guilmant (1837-1911)

Offertoire sur: Nuit sombre, ton ombre

Francis Poulenc (1899-1963)

uit Quatre motets pour le temps de Noël :
- O magnum mysterium
- Quem vidistis pastores

Maurice Ravel (1875-1937)

uit Ma mere l'Oye:
- *Pavane de la Belle au bois dormant*
- *Les entretiens de la Belle et de la Bête*
- *Le jardin féerique*

Francis Poulenc

uit Quatre motets pour le temps de Noël :
- Videntes stellam
- Hodie Christus natus est

Alexandre Guilmant (1837-1911)

Scherzo

Gabriël Fauré (1845-1924)

Cantique de Jean Racine

Charles Marie Widor (1844-1937)

Sérénade pour piano et harmonium

Ronald Center (1913-1973)

uit Three nativity carols:
- Wither's rocking hymn
- There is no rose of such virtue

x x x x x x

Toelichting op het programma

Christum wir sollen loben schon in een versie voor koor van Osiander, en een versie voor orgel van Scheidemann gespeeld door onze dirigent.

De melodie is gebaseerd op de middeleeuwse hymne “a solis ortus cardine”, die door Luther in bewerkte versie werd opgenomen in de Lutherse liturgie.

Lucas Osiander was een Duitse theoloog en componist uit de 16e eeuw. Hij was de eerste componist, die systematisch de melodiestrijk aan de sopranen toebedeelde. Daarvoor zongen de tenoren meestal de melodie. Hij deed dit, omdat de sopranen altijd duidelijk hoorbaar zijn en de kerkbezoekers gemakkelijker konden meezingen.

Heinrich Scheidemann was een Duits organist en componist uit de 17e eeuw, een leerling van Sweelinck en een belangrijke voorloper van Buxtehude en Bach. Hij werkte zijn hele leven in Hamburg.

Tekst:

Christum wir sollen loben schon,
Der reinen Magd Marien Sohn,
Soweit die liebe Sonne leucht't
Und an aller Welt Ende reicht.

Das Himmels Chor sich freuen drob,
Und die Engel singen Gott Lob;
Den armen Hirten wird vermeld't
Der Hirt und Schöpfer aller Welt.

Lob, Ehr' und Dank sei dir gesagt,
Christ, gebor'n von der reinen Magd,
Mit Vater und dem Heil'gen Geist
Von nun an bis in Ewigkeit!

Angelus ad pastores ait van Hans Leo Hassler, een Duitse componist uit de 16e en 17e eeuw, bekend van zijn chansons. Hij werd sterk beïnvloed door Orlandus Lassus en is in de leer geweest bij Gabrieli. In zijn meerkorige werken is hij een voorloper van Schütz geweest. Hij is slechts 48 jaar geworden.

Tekst:

Angelus ad pastores ait: annuncio vobis gaudium magnum,
quia natus est vobis hodie Salvator mundi.

Alleluia.

*De engel sprak tot de herders: 'Ik verkondig u een grote vreugde:
heden is u de Redder van de wereld geboren.'*

Alleluia.

Het **Kyrie** uit de Messe Solemnelle van Gioacchino Rossini is het meest bekende deel uit een grote mis met vele delen, die Rossini in 1863 aan het einde van zijn leven schreef; 5 jaar later is hij op 76 jarige leeftijd overleden. Hij heeft in Bologna, Napels en Parijs gewerkt. Het Kyrie is bijzonder door de begeleiding van piano en harmonium met op de piano onze dirigent en op het harmonium ons koorlid Peter Peters, tevens organist.

Tekst:

Kyrie eleison	<i>Heer, ontferm U</i>
Christe Eleison	<i>Christus, ontferm U</i>
Kyrie Eleison	<i>Heer, ontferm u</i>

Jean-Francois Dandrieu was een Frans barokcomponist, organist en clavecinist uit de 17e en 18e eeuw, die al voor zijn 5e jaar optrad. Hij heeft in Parijs gewerkt.

Joseph est bien marié is een variatie op een volks kerstlied, in de 18e eeuw werden deze “Noel’s” in de nachtmis voor Kerstmis gespeeld. Het stuk past goed bij dit orgel, dat nog een 17e en 18e eeuws Frans georiënteerde kern bezit.

The Lamb van Sir John Tavener is gebaseerd op een gedicht van William Blake (18e, begin 19e eeuw). Tavener was één van de bekendste hedendaagse Engelse componisten, die onlangs, op 12 november dit jaar overleden is op 69 jarige leeftijd. Zijn oeuvre was in het begin heftig, met invloeden van Stravinsky. Na zijn toetreding tot de Russisch-orthodoxe kerk in 1977 begon hij vooral kerkmuziek te schrijven, waarvan dit stuk één van de bekendste werken is.

Tekst:

Little Lamb, who made thee?
Dost thou know who made thee?
Gave thee life and bid thee feed
By the stream and o'er the mead;
Gave thee clothing of delight,
Softest clothing, woolly, bright;
Gave thee such a tender voice,
Making all the vales rejoice?
Little Lamb, who made thee?
Dost thou know who made thee?
Little Lamb, I'll tell thee,
Little Lamb, I'll tell thee:
He is called by thy name,
For he calls himself a Lamb.
He is meek, and he is mild;
He became a little child.
I a child, and thou a lamb,
We are called by his name.
Little Lamb, God bless thee!
Little Lamb, God bless thee!

Het **Offertoire sur: Nuit sombre, ton ombre** van Alexandre Guilmant bestaat uit een inleiding, een thema met 3 variaties, een intermezzo en een fuga. Het is ook een "Noël", een voortzetting van de 18e eeuwse traditie. Guilmant was één van de grootste organisten van de late 19e eeuw, werkzaam in Parijs. Hij heeft enkele concertreizen naar Amerika gemaakt. Het stuk wordt gespeeld op het hier aanwezige kunstharmoonium, dat door Guilmant gezien werd als een serieus alternatief voor het orgel.

Quatre motets pour le temps de Noël voor koor van Francis Poulenc, onderbroken door 3 delen voor piano uit **Ma mere l'Oye** van Maurice Ravel.

Poulenc, in 1899 geboren en in 1963 overleden, was telg uit een bekend industrieel geslacht, één van de naamgevers van het farmaceutische bedrijf Rhone-Poulenc. Van zijn moeder, die een begaafd pianiste was, kreeg hij al jong pianolessen en op 15-16 jarige leeftijd kreeg hij onder andere les van Ravel. Zonder compositieles te hebben gehad begon hij met componeren en behoorde tot de “Groupe des six”, samen met Honegger, Milhaud en 3 andere componisten. Zijn composities zijn sterk op de melodie gericht.

Teksten:

O Magnum Mysterium

O magnum mysterium,
et admirabile sacramentum
ut animalia viderent Dominum natum
jacentem in praesepe.
O beata Virgo,
cujus viscera meruerunt
portare Dominum Jesum Christum
Alleluia

*O groot mysterie
en wonderbaarlijk sacrament
dat dieren de pasgeboren Heer mogen
aanschouwen liggend in een kribbe
O gezegende Maagd,
wier schoot waardig was
te dragen de Heer Jezus Christus.
Halleluja.*

Quem vidistis

Quem vidistis pastores dicite
Annunciate nobis in terris quis apparuit
Natum vidimus, et choros Angelorum
collaudantes Dominum.
Dicite quidnam vidistis
Et annunciate Christi nativitatem

*Zeg ons, herders, wie heb je gezien?
Vertel ons, wie verscheen er op aarde?
We zagen de geboorte, en het engelenkoor
Zingen tot God.
Zeg ons wat je hebt gezien
En verkondig het nieuws van Christus' geboorte.*

Ma mère l'oye, het bekende Moeder de Gans. De oorspronkelijke versie hiervan bestaat uit 5 vierhandige pianowerken. Later zijn de stukken voor orkest bewerkt en aangevuld tot een balletsuite. U hoort achtereenvolgens de Pavane van Doornroosje, het gesprek tussen Belle en het Beest en de Tovertuin.

Videntes Stellam

Videntes Stellam	<i>Toen ze de ster zagen</i>
Magi gavisunt gaudium magno:	<i>werden de wijzen vervuld met grote vreugde</i>
et intrantes domum obtulerunt	<i>en ze gingen het huis binnen</i>
Domino aurum	<i>en boden de Heer goud</i>
thus et myrrham.	<i>Wierook en mirre aan.</i>

Hodie Christus natus est

Hodie Christus natus est:	<i>Heden is Christus geboren,</i>
hodie Salvator apparuit	<i>heden verscheen ons onze Verlosser</i>
Hodie in terra canunt Angeli,	<i>Heden zingen de engelen op aarde,</i>
laetantur Archangeli	<i>zijn de aartsengelen vol vreugde.</i>
Hodie exsultant justi, dicentes:	<i>Heden juichen de rechtvaardigen en roepen het uit:</i>
Gloria in excelsis Deo, Alleluia.	<i>Eer aan God in den hoge. Alleluia</i>

Het **Scherzo** van Guilmant van wordt gespeeld door Arno Kerkhof, een echte compositie voor harmonium van ongeveer 1870, waarbij alle dynamische mogelijkheden van het instrument worden uitgebuit.

Het bekende **Cantique de Jean Racine** van Gabriel Fauré, die leefde van 1845 tot 1924, werd geschreven in 1864 en is later door Fauré bewerkt voor begeleiding door groot orkest. Fauré was bekend als organist in verschillende kerken in Parijs, vooral de Madeleinekerk en is jarenlang docent compositie geweest aan het Conservatorium in Parijs met als meest bekende leerlingen Ravel en Enescu.

Tekst:

Verbe égal au Très-Haut
Notre unique espérance, jour éternel
De la paisible nuit nous rompons le silence,
Divin Sauveur, jette sur nous les yeux.
Répands sur nous le feu de ta grâce puissante,
Que tout l'enfer fuie au son de ta voix,
Dissipe le sommeil d'une âme languissante
Qui la conduit à l'oubli de tes lois!

O Christ sois favorable à ce peuple fidèle,
Pour te bénir maintenant rassemblé ;
Reçois les chants qu'il offre à ta gloire immortelle,
Et de tes dons qu'il retourne comblé.

*Woord gelijk aan de Allerhoogste!
Onze enige hoop, eeuwige dag,
wij verbreken de vredige stilte van de nacht,
Goddelijke Heiland, richt uw blik op ons.
Verspreid over ons het vuur van uw machtige genade,
Dat de hele onderwereld vlucht bij de klank van uw stem,
Neem de slaap weg van een smachtende ziel,
Die haar brengt tot het vergeten van uw wetten!
O Christus, wees dit trouwe volk gunstig gezind
Dat om u te zegenen bijeen is gekomen,
Ontvang de gezangen die het aanbiedt tot uw onsterfelijke glorie,
Dat het terug moge keren vol van uw gaven.*

De **Serenade** van Charles-Marie Widor is gecomponeerd voor de bijzondere combinatie van piano en harmonium, waarbij Peter Peters het harmonium bespeelt en Arno Kerkhof de piano. Ook Widor was organist en componist, die leefde van 1844 tot 1937. Hij kreeg les van zijn vader, ook organist en werkte na een gedegen opleiding in Lyon en Parijs. Dit werk verenigt de voor Widor kenmerkende heldere en klassiek structuur met een typisch Franse charme.

Het koor sluit af met 2 innige koorwerken van Ronald Center, een Schotse componist uit de 20e eeuw, overleden in 1973 op 60 jarige leeftijd. Hij was de jongste in een bekende muzikale familie in Aberdeen en bekwaamde zich in het piano- en orgelspel. Later begon hij met componeren, ondersteund door zijn vrouw Evelyn, een bekende sopraan, die hij vaak begeleidde, onder andere voor de BBC radio.

Wither's Rocking Hymn (tekst van George Wither (1588-1667))

Sweet baby, sleep; what ails my dear?
What ails my darling thus to cry?
Be still, my child, and lend thine ear
To hear me sing this lullaby.
My pretty lamb, forbear to weep;

Be still, my dear; sweet baby, sleep.

When God with us was dwelling here,
In little babes he took delight:
Such innocents as thou, my dear,
Are ever precious in his sight.
Sweet baby, then, forbear to weep;
Be still, my dear; sweet baby, sleep.

A little infant once was he,
And strength in weakness then was laid
Upon his virgin mother's knee,
That power to thee might be conveyed.
Sweet baby, then, forbear to weep;
Be still, my dear; sweet baby, sleep.

The wants that He did then sustain
Have purchased wealth, my babe, for thee,
And by His torments and His pain
Thy rest and ease secured be.
Sweet baby, then, forbear to weep;
Be still, my dear; sweet baby, sleep.

There is no rose

There is no rose of such virtue
As is the rose that bare Jesu;
Alleluia.

Halleluja

For in this rose contained was
Heaven and earth in little space;
Res miranda.

Wonderbaarlijk

By that rose we may well see
There be one God in persons three,
Pares forma.

Gelijk van vorm

Leave we all this worldly mirth,
And follow we this joyful birth;
Transeamus.

Laten we gaan

Kamerkoor Quartna uit Maastricht heeft ongeveer 20 leden, amateurzangers uit alle windstreken van Nederland. De meeste leden werken aan de universiteit, in technische bedrijven, de gezondheidszorg, het welzijnswerk en de kunsten.

Quartna bestaat sinds 1987 en geeft jaarlijks concerten, vaak in samenwerking met instrumentale ensembles en solisten, en soms met een ander koor. Naast renaissance, barok en romantische muziek zingt het koor ook hedendaags werk.

Quartna staat onder muzikale leiding van Arno Kerkhof.

Zie voor meer informatie: www.quartna.net

Arno Kerkhof studeerde aan het Maastrichts conservatorium piano, orgel en kerkmuziek. Vervolgens studeerde hij orgel aan het Sweelinck Conservatorium te Amsterdam, waar hij in 1999 zijn diploma Uitvoerend Musicus cum laude behaalde.

Hij speelde orgelrecitals in binnen- en buitenland en werd uitgenodigd voor concerten en gastdirecties in o.a. Kotka, de kathedraal van Helsinki en de Thüringer Bachtage 2006.

Daarnaast is hij een veelgevraagd begeleider en zet hij zich bijzonder in voor de herwaardering van het Franse drukwindharmonium.

Hij werkt als dirigentorganist in Sittard en Valkenburg, en leidt naast Quartna verschillende andere koren.